

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๔๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท ชันวาอินเตอร์ฟู้ด จำกัด ที่ ๑ และนายบุญเอก โชควัฒนา ที่ ๒) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท ชันวาอินเตอร์ฟู้ด จำกัด ที่ ๑ และนายบุญเอก โชควัฒนา ที่ ๒) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ง. ๓๑๑/๒๕๔๗ ศาลแพ่ง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่ และพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ดังนี้

๑. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นสถาบันการเงินจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท ชันวาอินเตอร์ฟูด จำกัด ที่ ๑ นายบุญเอก โชควัฒนา ที่ ๒ และนายจักรกิจ ศรีมณีกุลโรจน์ ที่ ๓ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ในคดีหมายเลขดำที่ ง. ๑๑๑/๒๕๔๓ ข้อหาหรือฐานผิดสัญญาคู่ยืม คำประกัน จำนอง จำนำ โดยจำเลยที่ ๑ จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด เป็นเจ้าของโครงการผลิตอาหารกึ่งสำเร็จรูป เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๘ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาคู่ยืมเงินจากโจทก์ เป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เทียบเท่าเงินตราไทยประมาณ ๑๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ตามสัญญาคู่ยืมและหนี้อื่น ๆ ซึ่งจำเลยที่ ๑ จะต้องชำระให้แก่โจทก์ จำเลยทั้งสามได้ทำสัญญาจำนองเครื่องจักรและอุปกรณ์ สัญญาจำนองที่ดิน และสัญญาค้ำประกันหนี้ให้ไว้ต่อโจทก์ นับแต่จำเลยที่ ๑ เบิกเงินกู้ตามสัญญาคู่ยืมไปจากโจทก์รวม ๑๐ งวด จำเลยผิดนัดไม่ผ่อนชำระหนี้ตามที่สัญญาไว้ โจทก์ได้ทวงถามแล้ว อีกทั้งโจทก์ได้แจ้งไปด้วยว่าหากไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดเวลา โจทก์จะเปลี่ยนต้นเงินตราต่างประเทศที่จำเลยที่ ๑ ค้ำชำระตั้งแต่วงวดที่ ๖ ถึงงวดที่ ๑๐ เป็นเงินตราไทย ทั้งนี้ ตามที่ระบุไว้ในสัญญา โดยในส่วนของต้นเงินเปลี่ยนเป็นเงินตราไทยได้เป็นเงินจำนวน ๑๑๑,๕๓๒,๕๓๔ บาท รวมกับงวดที่ ๑ ถึงงวดที่ ๕ เป็นต้นเงินกู้ที่จำเลยที่ ๑ ค้ำชำระโจทก์เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗๖,๔๗๐,๓๕๐.๖๐ บาท สำหรับดอกเบี้ยโจทก์ได้เปลี่ยนดอกเบี้ยที่ค้ำชำระจำนวน ๑๘๒,๗๔๒.๒๗ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เป็นเงินตราไทยได้เป็นเงิน ๖,๘๕๓,๘๘๗.๓๗ บาท และคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๗ ต่อปี ของต้นเงินที่ค้ำชำระนับตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๓ จนถึงวันฟ้องเป็นดอกเบี้ยค้ำชำระทั้งสิ้น ๖๓,๒๘๔,๔๒๘.๗๖ บาท

๒. จำเลยทั้งสามยื่นคำให้การต่อสู้คดี ระหว่างการพิจารณา ศาลได้มีคำสั่งจำหน่ายคดีในส่วนของจำเลยที่ ๓ โดยศาลนัดฟังคำพิพากษาในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗

๓. ในระหว่างพิจารณา ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด มีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ ได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ ขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ สรุปได้ว่า ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับโอนสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันทั้งหมด รวมทั้งสิทธิเรียกร้องที่มีต่อจำเลย ในคดีนี้จากบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยโจทก์ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง การโอนกิจการดังกล่าวอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบมาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยมาตรา ๓๘ ตรี วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอน กิจการได้ ทั้งนี้การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๓๘ สัตต บัญญัติว่า ในการ ควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของ ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดี อยู่ในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการแล้วแต่กรณีเข้าสวม สิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าวและอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงได้

ดังนั้น ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้รับโอนกิจการจึงขอสวมสิทธิเข้าเป็น โจทก์ในคดีนี้ แทนบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยโจทก์ โดยประสงค์ที่จะขอให้ศาลได้ ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้ต่อไปจนถึงที่สุด ทั้งนี้ โจทก์ได้รับสำเนาคำร้องของธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) แล้วไม่คัดค้านการเข้าสวมสิทธิดังกล่าว

๔. จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ยื่นคำแถลงลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ คัดค้านการสวมสิทธิ เป็นคู่ความแทนโจทก์ และขอให้ศาลยกคำร้องในการเข้าสวมสิทธิของธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และพิจารณาพิพากษาตามกฎหมายต่อไป

๕. จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เพื่อขอให้ศาลแพ่ง ตัดความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย สรุปได้ว่า

การควบคุมกิจการระหว่างบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยโจทก์เดิม และ ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอสมมติเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์เดิม นั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จัดต่อสิทธิอันดีของประชาชนและเป็นการจัดต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นการจัดต่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ กล่าวคือ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติไว้ว่าให้กระทำโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑๘ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นอกจากนี้ยังได้บัญญัติไว้ว่า พระราชกำหนดฉบับนี้ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำโดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่การที่มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติว่า “เมื่อได้ ดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเสร็จสิ้น ให้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิก...” นั้น เป็นกรณี ที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ตามมาตรา ๓๐ แม้จะเป็นการตราเป็น พระราชกำหนด ก็ย่อมที่จะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

นอกจากนี้ การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็ยังเป็นการให้มีผลใช้บังคับกับกรณีของบริษัท เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเท่านั้น มิได้เป็นการตราขึ้นมาเพื่อใช้บังคับเป็นกรณีทั่วไป จึงเป็น การบัญญัติขึ้นโดยมิได้คำนึงถึงหลักการตราพระราชกำหนดตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ และ มาตรา ๒๑๙ บัญญัติไว้ อันเป็นการยกเว้นรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และเป็นการ หลีกเลี่ยงรัฐธรรมนูญในเรื่องการตรวจสอบการตราพระราชกำหนดว่า เป็นการตราในกรณีเพื่อประโยชน์ ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือป้องกัน

ภัยพิบัติสาธารณะ หรือไม่ โดยที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจแก่สภานิติบัญญัติไว้ ตามมาตรา ๒๑๕ ซึ่งมาตรา ๒๑๘ วรรคสี่ บัญญัติว่า หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล แต่มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิก ดังนั้น ถึงแม้ว่าพระราชกำหนดดังกล่าวนี้สภานิติบัญญัติจะอนุมัติหรือไม่ จึงไม่มีพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมและจะมีสภาพบังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล นอกจากนี้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ บัญญัติให้ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง การที่มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิก จึงเป็นการรวบรัดตัดตอนและหลีกเลี่ยงในการที่จะปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังกล่าว ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

นอกจากนี้ มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่บัญญัติว่า “สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเดิมนั้นบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒

โดยในหมวด ๒ ว่าด้วยวัตถุประสงค์ของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มาตรา ๑๑ ถึงมาตรา ๑๓ นั้น มาตรา ๑๑ บัญญัติวัตถุประสงค์ของบรรษัท และมาตรา ๑๒ บัญญัติหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ซึ่งระบุในมาตรา ๑๑ ซึ่งภายหลังจากการควบรวมกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ดังกล่าวแล้ว บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยก็ได้สิ้นสภาพนิติบุคคลตามความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เป็นต้นมา โดยก่อนที่จะมีการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมิได้มีสภาพเป็นสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไขแต่ประการใด แต่เมื่อมีการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ก็ได้มีการกำหนดให้บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ ไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗

เมื่อพิจารณาขั้นตอนและวิธีการพิจารณาการควบรวมกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว ล้วนแล้วแต่นำขั้นตอนวิธีปฏิบัติของสถาบันการเงินตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับที่แก้ไขทุก ๆ ฉบับมาใช้ โดยมาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ มาตรา ๓๘ สัตต เป็นบทบัญญัติที่กำหนดการควบรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบรวมกิจการเข้ากับสถาบันการเงินหรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินอื่น มิได้กำหนดการควบรวมกิจการหรือโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือสถาบันการเงินอื่นเข้ากับธนาคารพาณิชย์อื่นหรือธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) แต่อย่างใด ซึ่งบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยก็ยังมีได้มีสถานะเป็นสถาบันการเงินตามความหมายในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไขแต่ประการใด แม้มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะบัญญัติไว้ว่า ให้นำพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการเพื่อควบรวมกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทแล้วแต่กรณีโดยอนุโลมก็ตาม แต่กลับตราไว้ในมาตรา ๓๔ ว่า เมื่อได้ดำเนินการควบรวมกิจการของบริษัทเสร็จสิ้นให้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิก ดังนั้น การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๖ จึงขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ เพราะเป็นการตราพระราชกำหนดเพื่อนำมาใช้บังคับแก่กรณีของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในการควบรวมกิจการเป็นการเจาะจง ทั้ง ๆ ที่ในการควบรวมกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ยังมีสถาบันการเงินหรือธนาคารพาณิชย์อื่นอีกที่ควบรวมกิจการกับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) คือ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นธนาคารหนึ่งที่เป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ โดยภายหลังควบรวมกิจการกับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) พร้อมกันกับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยแล้ว ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ก็ยังมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามเดิม มิได้ยกเลิกหรือสิ้นสภาพเป็นนิติบุคคลดังเช่นกรณีของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยแต่ประการใด

หากพิจารณาวัตถุประสงค์ของธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ แล้ว กฎหมายก็ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการสนับสนุน ไม่ว่าในเรื่องของการให้การอุปการะทางการเงิน การประกอบธุรกรรมหรือบรรดาค่าธรรมเนียมจากลูกค้าที่ประกอบกิจการ เช่นในเรื่องของค่าผูกพันหนี้ ค่าธรรมเนียมในการกู้ยืม หรือในการคิดคำนวณ หรือวิธีในการคิดคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ตลอดจนนำประกาศต่าง ๆ เช่น ในเรื่องที่สามารถคิดคำนวณอัตราดอกเบี้ยได้โดยมิต้องคำนึงถึงประกาศของกระทรวงการคลังหรือประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องอัตราดอกเบี้ย ซึ่งจะแตกต่างกันกับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่สามารถประกาศกำหนดเรื่องอัตราดอกเบี้ยได้เองและยังได้รับการยกเว้นภาษีอากรในการดำเนินการต่าง ๆ

หลายประการ ดังนั้น บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจึงมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากสถาบันการเงินหรือธนาคารอื่น การที่มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิกแล้ว หากภายหลังจำเลยทั้งสองหรือบุคคลอื่นได้รับความเสียหายจากการกระทำของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคล จะสามารถใช้สิทธิในการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐตามที่รัฐธรรมนุญได้ให้ความคุ้มครองไว้ในมาตรา ๖๒ ได้ประการใด ซึ่งสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวล่วงแล้วแต่ที่รัฐธรรมนุญรับรองไว้โดยชัดแจ้งหรือรับรองไว้โดยปริยายเหล่านี้ย่อมต้องได้รับความคุ้มครองและผูกพันองค์กรทุกองค์กรตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๗ ด้วย

จำเลยทั้งสองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนุญได้พิจารณาวินิจฉัยว่า (๑) มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่ และ (๒) มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๖. ศาลแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ โต้แย้งว่ามาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้รวมกิจการระหว่างธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) กับบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ และได้แย้งว่า มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ซึ่งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังกล่าว จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งคำโต้แย้งตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องแล้ว มีคำสั่งให้รับไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอแก่การพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่จำเป็นต้องทำการไต่สวนพยานหลักฐานแต่อย่างใด โดยมีประเด็นตามคำร้องว่า

พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๗ และมาตรา ๒๑๘ หรือไม่ และพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ จะต้องพิจารณาว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แต่เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๗ และมาตรา ๒๑๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายไปจัดหรือแย้งนั้นมีหลักการอย่างเดียวกันกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๑๗๔ และมาตรา ๑๗๕ จึงวินิจฉัยคำร้องนี้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๑๗๔ และมาตรา ๑๗๕

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า กรณีที่พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติว่า เมื่อได้ดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเสร็จสิ้นให้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิก และวรรคสอง บัญญัติว่าเมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบกิจการของบริษัทกับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินแล้ว หรือเมื่อบริษัทได้โอนกิจการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แสดงการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเสร็จสิ้น นั้น พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม

แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดีที่สามารถส่งมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยเกี่ยวกับปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะบัญญัติให้พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิกเมื่อมีการควบกิจการหรือโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเสร็จสิ้น แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า การควบกิจการหรือการโอนกิจการดังกล่าวนั้นต้องดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยปราศจากการโต้แย้งหรือคัดค้าน หากมีการโต้แย้งหรือคัดค้านและเป็นคดีขึ้นสู่ศาล ก็ต้องให้คดีเป็นที่สุดว่ากระบวนการควบกิจการหรือการโอนกิจการดังกล่าวนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจึงเป็นอันยกเลิกได้ และการที่ศาลจะพิจารณาวินิจฉัยประเด็นที่โต้แย้งคัดค้านกันดังกล่าว ศาลย่อมต้องนำบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งถือเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับกับคดีนี้ ดังนั้น แม้จะปรากฏว่า ได้มีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง แสดงการดำเนินการโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเสร็จสิ้น ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ อันอาจจะถือได้ว่าการดำเนินการโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตามโครงการรวมและโอนกิจการระหว่างธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) กับบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเสร็จสิ้นแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ก็ตาม แต่เมื่อปรากฏว่ามีการโต้แย้งคัดค้านในประเด็นการควบกิจการหรือการโอนกิจการดังกล่าวว่าชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ กระบวนการย่อมยังไม่ยุติจนกว่าศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ดังนั้น ศาลแพ่งจึงสามารถนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวได้ และถือเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดีที่สามารถส่งมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้

สำหรับประเด็นที่จำเลยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ และมาตรา ๑๘๕ หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามเนื้อหาของคำร้องจำเลยโต้แย้งว่าพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีการตราที่ไม่เป็นกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง และไม่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๔ วรรคสอง ถือว่าเป็นกรณีที่ จำเลยโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนด ซึ่งการโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนด นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ บัญญัติว่า ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดใดตามมาตรา ๑๘๔ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานับจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภามีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อวินิจฉัย เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา จึงเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ร้อง (จำเลย) โต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนดแต่อย่างใด และกรณีของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็ปรากฏว่า รัฐสภาได้อนุมัติพระราชกำหนดและมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติแล้วโดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาใช้สิทธิเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนดดังกล่าวอีก ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ และมาตรา ๑๘๕ หรือไม่ จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีว่า

๑. พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยบัญญัติให้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพมิได้ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองความเสมอภาคที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนชาวไทย ซึ่งมีหลักการว่าบุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้

ส่วนพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ หมวด ๕ การควบกิจการหรือโอนกิจการ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ เป็นบทบัญญัติที่ถูกเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๓ โดยบทบัญญัติที่เพิ่มเติมทั้ง ๕ มาตรา นั้น มาตรา ๒๖ บัญญัติบทนิยามของคำว่า “ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ “สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า ให้นำความในมาตรา ๓๗ ตี มาตรา ๓๗ จัตวา มาตรา ๓๗ เบญจ มาตรา ๓๗ ฉ และมาตรา ๓๗ ตัด แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับแก่ การดำเนินการเพื่อควบกิจการหรือโอนกิจการของบรรษัทแล้วแต่กรณีโดยอนุโลม ส่วนมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อได้ดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการของบรรษัทเสร็จสิ้น ให้พระราชบัญญัติ บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิก และวรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบกิจการของบรรษัทกับธนาคารพาณิชย์หรือ สถาบันการเงินแล้ว หรือเมื่อบรรษัทได้โอนกิจการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแสดงการควบกิจการหรือโอนกิจการของบรรษัทเสร็จสิ้น

ประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ นั้น มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๕ มาตรา เป็นกฎหมายที่จัดตั้งบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทยให้มีสภาพเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือการจัดตั้ง การขยาย และการ ปรับปรุงการฐานะอุตสาหกรรมส่วนเอกชนให้ดีขึ้น และสนับสนุนและดำเนินการให้มีทุนส่วนเอกชน ทั้งในและนอกราชอาณาจักรเข้าร่วมลงทุนภาคอุตสาหกรรมเอกชน ส่วนพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติ รวม ๓ มาตรา มีเหตุผลในการตราว่า เพื่อให้บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยสามารถ ควบกิจการกับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการทั้งหมดให้แก่ธนาคารพาณิชย์หรือ สถาบันการเงินได้ ซึ่งจะทำได้สามารถนำความเชี่ยวชาญและความสามารถในการพัฒนาและส่งเสริม ภาคอุตสาหกรรมของบรรษัทมารวมกับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่มีแหล่งเงินทุนและ

มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจการพาณิชย์ที่หลากหลาย มีผลทำให้เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันการเงินที่จะสนับสนุนให้เกิดความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม และเป็นการรักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศมิให้เกิดความเสียหาย จึงได้มีการตราพระราชกำหนดนี้ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวบัญญัติให้เพิ่มความเป็นหมวด ๕ การควบกิจการหรือโอนกิจการ ตั้งแต่มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ บทบัญญัติมาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๔ ที่เพิ่มเติมขึ้นมาดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์การควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อให้การประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีแหล่งเงิน เครือข่ายสาขา ปริมาณธุรกิจ การขยายขอบเขตธุรกิจ รวมทั้งต้นทุนในการดำเนินงานที่สามารถแข่งขันได้ในระบบ โดยมีฐานะและการดำเนินการที่มั่นคงและแข็งแกร่ง และเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ระบบสถาบันการเงิน ซึ่งพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยควบกิจการหรือโอนกิจการได้ หากมีการควบกิจการหรือโอนกิจการโดยไม่ตราเป็นกฎหมายแล้วอาจจะขัดกับหลักการและวัตถุประสงค์ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๙ บัญญัติให้นำความในหมวด ๑๒ การควบบริษัท แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการเพื่อควบกิจการของบริษัทโดยอนุโลม เว้นแต่ที่ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้วในหมวดนี้ และเมื่อพิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๑๒ การควบบริษัท มาตรา ๑๕๒ ซึ่งบัญญัติว่า เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบบริษัทแล้วให้บริษัทเดิมหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคลและให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน และมาตรา ๑๕๓ บัญญัติว่า บริษัทที่ควบกัน และจดทะเบียนแล้วย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของบริษัทเหล่านั้น ทั้งหมด ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตามโครงการรวมและโอนกิจการระหว่างธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเงินทุน

อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเสร็จสิ้นแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแสดงการโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเสร็จสิ้น ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ย่อมมีผลทำให้สภาพนิติบุคคลของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวสิ้นสุดลงโดยผลแห่งกฎหมาย อีกทั้งเมื่อมีการรับโอนทรัพย์สิน สิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบไปแล้ว ย่อมไม่มีประโยชน์ที่จะใช้บังคับพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมอีกต่อไป และไม่มีกรณีที่จะนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้กับการควบกิจการหรือโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยซ้ำได้อีก จึงถือเป็นเหตุอันสมควรที่ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมตามเงื่อนไขระยะเวลาการสิ้นสุดของกฎหมายดังกล่าว

พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถือเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปเกี่ยวกับการควบกิจการหรือการรับโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และเป็นการบัญญัติเท่าที่จำเป็นเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาค มิได้เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ หรือลูกหนี้ ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพตามที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อันจะทำให้บุคคลไม่ได้รับความเสมอภาคหรือไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐

ส่วนประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้ “ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และ “สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ บทบัญญัติดังกล่าวจะมีขอบเขตใช้บังคับอย่างไร หรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพหรือไม่เพียงใด จะเกินจำเป็นหรือกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับเนื้อหาของบทบัญญัติในแต่ละมาตราที่บทบัญญัตินิยามศัพท์นี้จะนำไปใช้เป็นสำคัญ และเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๒๗ ซึ่งบัญญัติว่า บรรษัทอาจควบกิจการกับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินหรือโอนกิจการของบรรษัททั้งหมดให้แก่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินได้แล้ว เห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๖ ดังกล่าว เป็นบทบัญญัตินิยามศัพท์ที่ให้ความหมายคำว่าธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่อาจควบกิจการกับบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือรับโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนั่นเอง หาได้หมายความว่าบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นสถาบันการเงินดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใดไม่ เพราะบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีนิยามศัพท์ไว้โดยเฉพาะแล้วในพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓ ส่วนมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ให้นำความในมาตรา ๓๕ ตี มาตรา ๓๕ จัดว่า มาตรา ๓๕ เบญจ มาตรา ๓๕ ฉ และมาตรา ๓๕ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการของบรรษัทแล้วแต่กรณี โดยอนุโลม หมายความว่าให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ตามที่บัญญัติในห้ามาตราดังกล่าวของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งสรุปได้ว่า การโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยให้แก่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินให้ดำเนินการโอนกิจการได้เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแล้ว

โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้เจ้าหนี้เดิม ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้คนใหม่ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๓๘ ตรี) การโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยให้แก่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์จัดทำโครงการแสดงรายละเอียดการดำเนินงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ถ้ารัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบกับโครงการดังกล่าว ให้รัฐมนตรีประกาศการให้ความเห็นชอบในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๓๘ จัตวา) เมื่อได้มีการประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีแล้ว ให้บรรษัทจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาการโอนกิจการ (มาตรา ๓๘ เบญจ) หากมีการโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันอย่างอื่นที่มีสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกัน ให้หลักประกันนั้นตกแก่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่รับโอนกิจการ (มาตรา ๓๘ ฉ) และถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาลให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้วก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น (มาตรา ๓๘ ๓๓๓)

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๔๖ วรรคสอง และมาตรา ๑๕๓ ยังบัญญัติให้เกิดผลว่า เมื่อมีการควบกิจการหรือโอนกิจการกันแล้ว ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกิจการหรือรับโอนกิจการจะไปทิ้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของบรรษัททั้งหมดตามที่บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีอยู่ และกรณีที่มีการควบกิจการหรือโอนกิจการกันแล้ว มีผู้ถือหุ้นคัดค้าน บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยต้องจัดให้มีผู้ถือหุ้นของผู้ถือหุ้นดังกล่าว

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการควบกิจการหรือโอนกิจการ กฎหมายมิได้บัญญัติบังคับให้บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยต้องควบกิจการหรือโอนกิจการให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินโดยทันที และมีได้บัญญัติว่าต้องควบกิจการหรือโอนกิจการให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน

แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจงตามที่จำเลยกล่าวอ้างแต่อย่างใด แต่จะมีการควบกิจการหรือโอนกิจการกันหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระโดยคะแนนเสียงของที่ประชุมผู้ถือหุ้นทั้งฝ่ายบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินว่าจะควบกิจการหรือโอนกิจการกันหรือไม่ ตามเจตนาที่ทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันได้ และในการควบกิจการหรือโอนกิจการกันดังกล่าว กฎหมายก็ได้บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกิจการหรือรับโอนกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจนและมีความต่อเนื่อง กล่าวคือ สิทธิและหน้าที่เดิมของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไกรักเป็นอยู่เช่นนั้น และหากฝ่ายใดเห็นว่าสิทธิของตนถูกระทบกระเทือนหรือเห็นว่าอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามหน้าที่แล้ว ย่อมนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อให้สิทธิของบุคคลได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรมได้

แม้พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะจำกัดสิทธิของบุคคลเกี่ยวกับการควบกิจการหรือการรับโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยอยู่บ้าง แต่ก็เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลเกี่ยวกับการดังกล่าวตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป และเท่าที่จำเป็นเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาคโดยไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปโดยเสมอกัน ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อันจะทำให้บุคคลไม่ได้รับความเสมอภาคหรือไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันในการควบกิจการหรือการรับโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย อีกทั้งไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างกันของบุคคล ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ดังนั้น พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติบริหารเงินทุน
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริหารเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และ
มาตรา ๓๐ และพระราชบัญญัติบริหารเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖
ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริหารเงินทุน
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐

นายชัช ชลวร	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายเจริญ ภัคดีชนากุล	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจรูญ อินทจาร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายเฉลิมพล เอกอรุ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายบุญส่ง กุลบุปผา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุพจน์ ไข่มุกด์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ